

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. став 1. тач. 11, 15, 16. и 17. Устава Републике Србије, којим је, између осталог, утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује финансирање остваривања права и дужности Републике Србије утврђених Уставом и законом, финансијску ревизију јавних средстава, надлежност и рад републичких органа, као и друге односе од интереса за Републику, у складу с Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Проблеми које Закон треба да реши, односно циљеви који се Законом постижу

Економска политика коју ће Влада водити у наредном средњорочном периоду биће усмерена на обезбеђење одрживе економске и финансијске стабилности, заустављање даљег раста дуга и стварање амбијента за привредни раст.

Основни циљ фискалне политике, као кључне компоненте макроекономске политике, је успоравање раста и смањење удела јавног дуга у БДП у законом утврђене границе, спровођењем мера фискалне консолидације и структурних реформи.

У циљу смањења фискалног дефицита и јавног дуга Влада ће спровести веома амбициозан план фискалне консолидације и структурних реформи које обезбеђују стабилност јавних финансија и подстичу привредни раст и конкурентност. Затварање фискалних неравнотежа је нужно, како би се ојачала одрживост јавних финансија и створили услови за економски опоравак и дугорочно одржив развој.

За унапређење система управљања јавним финансијама, од посебног значаја је и измена Закона о буџетском систему, у делу који се односи на посебна фискална правила. Наиме, ограничење раста плата, односно зарада у јавном сектору и пензија неопходна је мера с обзиром да ове две категорије расхода заједно чине око 55% свих расхода буџета опште државе. Ограничење раста подразумева два годишња повећања плата и пензија у износу од 0,5% у 2015. и 2016. години (април и октобар), за разлику од тренутног законског решења које предвиђа индексацију у складу са растом потрошачких цена.

Такође, предложеним изменама овог закона спречиће се запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним околностима, уз сагласност тела Владе.

Разматрање могућности да се проблеми реше и без доношења Закона

Решавање горе наведених проблема, односно постизање жељених циљева, није могуће без измене Закона.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА У ЗАКОНУ

Чланом 1. овог закона предлаже се измена и допуна члана 27е Закона о буџетском систему. Наиме, у циљу очувања стабилности јавних финансија неопходно

је приступити промени предвиђених индексација пензија и плата у 2015. и 2016. години. Према предложеним изменама, у 2015. и 2016. години године плате и пензије повећаће се за 0,5%. У случају да се до 1. јула 2014. године не донесе пропис којим ће се уредити уједначавање нивоа плата, односно зарада запослених у јавном сектору, у октобру 2014. године неће се вршити усклађивање плата и пензија.

Такође, предлаже се да фискална правила којим се уређују кретање плата и пензија примењују и након 2016. године, тако да ће се у априлу плате и пензије усклађивати збиром стопе раста потрошачких цена у претходних шест месеци и дела стопе реалног раста БДП у претходној години изнад 4%, а у октобру усклађиваће се стопом раста потрошачких цена у претходних шест месеци, све док учешће пензија у БДП не достигне 10%, а учешће плата 8%.

Поред наведеног, предлаже се и забрана запошљавање нових лица у јавном сектору ради ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним околностима, уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно уз сагласност надлежног органа законодавне и судске власти уз претходно прибављено мишљење Министарства ако оно није предлагач. Ова забрана важи до 31. децембра 2015. године.

Такође, ограничава се и укупан број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студенстке задруге и лица ангажованих по другим основама, код корисника јавних средстава и Народне банке Србије, тако да овај број, према предложеном решењу, не може бити већи од 10% укупног броја запослених.

Чланом 2. овог закона предлаже се продужетак рока за увођење централизованог обрачуна примања запослених, изабраних, постављених и ангажованих лица у јавном сектору.

Чланом 3. овог закона прописују се новчане казне за прекршај уколико корисници јавних средстава и Народна банка Србије не поштују одредбе Закона које се односе на забрану запошљавања нових лица и ограничавање броја запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студенстке задруге и лица ангажованих по другим основама.

Поред прописивања новчаних казни, овим чланом прописује се и могућност да министар финансија у овом случају решењем привремено обустави извршење апропријација намењених за исплату плата, односно примања запосленим, изабраним, постављеним и ангажованим лицима код корисника буџетских средстава и корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање, односно да привремено обустави пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит правних лица јединици локалне власти.

Чланом 4. овог закона прописан је рок за доношење акта Владе којим ће се уредити поступак прибављања сагласности за попуњавање радних места.

Чланом 5. овог закона предлаже се да посупци, који су започети ради попуњавања радних места код корисника јавних средстава и Народне банке Србије, а који нису окончани даном ступања на снагу овог закона, могу да се наставе само уз сагласност тела Владе, односно надлежног органа законодавне и судске власти. Такође, овим чланом прописане су новчане казне за не поштовање одредби овог члана, као и могућност да министар финансија у овом случају решењем привремено обустави извршење апропријација намењених за исплату плата, односно примања запосленим, изабраним, постављеним и ангажованим лицима код корисника буџетских средстава и

корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање, односно да привремено обустави пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит правних лица јединици локалне власти.

Чланом 6. овог закона уређено је да се одредбе овог закона, а које се односе на забрану запошљавања и наставак поступака за попуњавање радних места код корисника јавних средстава и Народне банке Србије, који су започети, а нису окончани даном ступања на снагу овог закона, не примењују на попуњавање положаја у складу са законом (чл. 1. и 5.).

Чланом 7. овог закона уређено је да Закон о изменама и допунама Закона о буџетском систему ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије за 2013. годину, већ напротив, предложене измене Закона допринеће значајним уштедама, не само у буџету Републике Србије, већ и у целом јавном сектору.

Према проценама, мера ограничавања запошљавања у јавном сектору у 2014. години, услед природног одлива запослених, донела би уштеде од око 0,15% БДП, а у 2015. години додатних 0,25% БДП.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Разматрање и доношење Закона по хитном поступку предлаже се у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 – пречишћен текст). Закон је неопходно донети по хитном поступку да би се створили услови да се предложена решења, пре свега у делу који се односи на посебна фискална правила, примене у 2014. години.

VI. РАЗЛОЗИ ЗА РАНИЈЕ СТУПАЊЕ НА СНАГУ ЗАКОНА

Предлаже се да овај закон ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”. Нарочито оправдани разлози за раније ступање на снагу овог закона, у смислу члана 196. став 4. Устава Републике Србије, састоје се у потреби да се обезбеди несметано функционисање државних органа и организација.